

Päiväys: 05.04.2005

Edellinen päiväys: 16.06.2003 1/7

KÄYTTÖTURVALLISUUSTIEDOTE

X KEMIKAALITIE TOJEN ILMOITUSLOMAKE

1. KEMIKAALIN JA SEN VALMISTAJAN, MAAHANTUOJAN TAI MUUN TOIMINNAN HARJOITTAJAN TUNNISTUSTIEDOT

1.1 Aineen tai valmisteen tunnistetiedot

Kauppanimi Fiksatiiviaerosoli

Valmisteen tunnuskoodi:

1.2 Valmistajan, maahantuojan tai muun toiminnanharjoittajan tunnistustiedot

1.2.1 Valmistaja, maahantuoja, muu toiminnanharjoittaja A. Wennström Oy

1.2.2 Katuosoite Värjärintie 3-5
Postinumero ja -toimipaikka 16230 ARTJÄRVI
Puhelin 03-882 590
Telefax 03-882 5959
Y-tunnus 0420184-6

1.2.3 Häätapauksissa vastaavan tiedonantajan nimi ja osoite

Myrkytystietokeskus / HYKS PL 360 (Haartmaninkatu 4), 00029 HYKS (HELSINKI)

Hätänumero 09-4711 tai 09-471 977

2. KOOSTUMUS JA TIEDOT AINEOSISTA

2.1 Kuvaus:

Aerosolipakkaus 400 ml

2.2 Vaaraa aiheuttavat aineosat

2.2.1 CAS-nro tai muu koodi	2.2.2 Aineosan nimi	2.2.3 Pitoisuus	2.2.4 Varoitusmerkki, R-lausekkeet ja muut tiedot ainesosasta
-----------------------------	---------------------	-----------------	---

64-17-5	Etanoli	< 89,6 %	F; R11
78-83-1	Isobutanoli	< 3%	Xi, R10-37/38-41-67

Ponneaine:

74-98-6	Propaani/ seos	F+, R12
106-97-8	Butaani	
	Modifioitu vinyylipolymeeri	

Muut tiedot

3. VAARALLISTEN OMINAISUUKSIEN KUVAUS

PALO- JA RÄJÄHDYSVAARA: Haihtuva helposti syttyvä

TERVEYSVAARA: Ärsyttää silmiä. Voi olla haitallista hengitettynä ja nieltynä. Toistuva kosketus aiheuttaa ihon kuivumista ja ärtymistä. Vakavan silmävaurion vaara.

Höyryt saattavat aiheuttaa uneliaisuutta ja huimausta.

4. ENSIAPUOHJEET

4.1 Erityiset ohjeet :

Tajuttomalle henkilölle ei saa koskaan antaa mitään suun kautta.

4.2 Hengitys

Siirrettävä raittiiseen ilmaan. Löysättävä tiukkoja vaatteita. Nostettava tajuissaan oleva henkilö istumaan. Annettava happea tai tekohengitystä tarvittaessa. Heti lääkärin hoitoon .

4.3 Iho

Likaantuneet vaatteet riisutaan (haihtuva tuote voi aiheuttaa palovaaran). Iho pestään runsaalla vedellä ja saippualla.

4.4 Roiskeet silmiin

Huuhdeltava välittömästi runsaalla vedellä, myös silmäluomien alta, vähintään 15 minuutin ajan. Heti lääkärin hoitoon.

4.5 Nieleminen

Ainetta niellyt on pidettävä levossa ja rauhallisena. Oksennutettava mikäli henkilö on tajuissaan. (Suurten määrien nauttiminen saattaa aiheuttaa uneliaisuutta ja tajunnan menetyksen.) Heti lääkärin hoitoon.

4.6 Tietoja lääkärille tai muille ensiapua antaville ammattihenkilöille

Hengitys, nieleminen ja ihokosketus: Oireet voivat ilmetä viivästyneenä.

5. OHJEET TULIPALON VARALTA

5.1 Sopivat sammuksaineet

Jauhe, hiilidioksidi, vesisumu tai alkoholin kestävä vaahto.

5.3 Erityiset altistumisvaarat tulipalossa

Vältettävä tulipalossa mahdollisesti syntyvän ärsyttävän tai myrkyllisen savun hengittämistä. Aerosolipurkin kuumetessa räjähdysvaara.

5.4 Erityiset suojaimet tulipaloa varten

Paineilmahengityslaite ja täydellinen suojavarustus..

5.5 Muita ohjeita

Ihmisten pääsy estettävä vaara-alueelle ja ihmiset pidettävä tuulen yläpuolella. Pakkaukset jäähdytettävä vesisuihkulla (siirrä turvaan palovaaran uhatessa).

6. OHJEET ONNETTOMUUSPÄÄSTÖJEN VARALTA

6.1 Ohjeet henkilövahinkojen estämisestä

Ihmisten pääsy estettävä päästön/vuodon alueelle ja ihmiset pidettävä tuulen yläpuolella. Poistettava kaikki sytytyslähteet. Huolehdittava hyvästä ilmanvaihdosta. Käytettävä sopivaa suojavaatetusta.

6.2 Ohjeet ympäristövahinkojen estämiseksi

Pyritään rajoittamaan päästö ja estämään tuotteen leviäminen ympäristöön. Estettävä tuotteen pääsy viemäreihin (palo- ja räjähdysvaara).

6.3 Puhdistusohjeet

Pienet määrät: Pienet määrät voidaan imeyttää absorboivaan aineeseen (esim. hiekka). Säilytettävä sopivassa ja suljetussa säiliössä hävittämistä varten.

6.4 Muita ohjeita

Kaikissa toimenpiteissä käytettävä riittäviä suojarusteita.

7. KÄSITTELY JA VARASTOINTI**7.1 Käsittely**

Riittävä ilmanvaihto. Säilytettävä erillään syttymislähteistä. Ei saa suihkuttaa avotuleen eikä hehkuaan aineeseen.

7.2 Varastointi

Varastoidaan viileässä hyvin tuuletetussa paikassa. Painepakkaus ei saa säilyttää auringonpaisteessa eikä yli +50 C :n lämpötilassa. Ei saa puhkaista eikä polttaa tyhjänäkään.

8. ALTISTUMISEN EHKÄISY / HENKILÖKOHTAISET SUOJAIMET**8.1 Altistuksen raja-arvot****8.1.1 HTP-arvot**

CAS-numero Ainesosan nimi

64-17-5	Etanoli	1000 ppm (8h) 1900 mg/m ³ (8h) FIN2002	1300 ppm(15min) 2500 mg/m ³ (15min)
78-83-1	Isobutanoli	50 ppm (8h) 150 mg/m ³ (8h) FIN2002	75 ppm (15min) 230 mg/m ³ (15min)
106-97-8	Butaani	800 ppm (8h)	

8.1.2 Muut raja-arvot

Altistuksen seurantamenetelmät: NIOSH 1400, 1401

8.2 Altistumisen ehkäiseminen

Työperäisen altistuksen torjunta

Mahdollisuus silmähuuhteluun oltava lähellä.

8.2.1.1 Hengityksensuojaus

Tarvittaessa hengityssuojain, jos ilmanvaihto ei ole riittävä (orgaanisten kaasujen suodatin, tyyppi A2)

8.2.1.2 Käsiensuojaus

Tarvittaessa: Suojakäsineet (esim. nitrilikumia)

8.2.1.3 Silmiensuojaus

Suojalasit/kasvonsuojain roiskevaarallisissa töissä.

8.2.1.4 Ihonsuojaus

Käytettävä sopivaa suojavaatetusta.

9. FYSIKAALISET JA KEMIAALLISET OMINAISUUDET

9.1 Yleiset tiedot (olomuoto, väri ja haju)

väritön, neste, lievästi tuoksuva

9.2 Terveysturvallisuuden ja ympäristön kannalta tärkeät tiedot

9.2.1 pH-arvo

9.2.2 Kiehumispiste/kiehumisalue + 78 / 120 C (etanoli)

9.2.3 Leimahduspiste 12 ... 25 C (etanoli) - 104 C (propani)

9.2.5 Syttyvyys (kiinteä, kaasu)

9.2.5.1 Itsesyttymislämpötila

9.2.5.2 Räjähdyksvaara

9.2.5.3 Räjähdyksrajat a) alempi 1,9 vol% (butaani)

b) ylempi 8,5 vol% (butaani)

9.2.8 Suhteellinen tiheys 811 kg/m³ 20 C (etanoli)

9.2.9 Liukoisuus a) veteen osittain

b) rasvaliukoisuus

9.13 Oktanoli/vesi jakaantumiskerroin

9.14 Viskositeetti

9.15 Muut tiedot

10. STABIILISUUS JA REAKTIIVISUUS

10.1 Vältettävät olosuhteet

Vältettävä lämpöä, kipinöitä ja avotulta.

10.3 Haitalliset hajoamistuotteet

11. TERVEYSVAIKUTUKSIIN LIITTYVÄT TIEDOT

11.1 Väkitön myrkyllisyys

Etanoli: LD 50/suunkautta/rotta=>7060 mg/kg,

Isobutanoli: LD 50/suunkautta/rotta=>2460 mg
LD 50/ihonkautta/kani=>3400 mg

11.2 Ärsyttävyys ja syövyttävyys

Ärsyttää silmiä.

11.4 Subakuutti, subkrooninen ja pitkäaikaismyrkyllisyys

Myrkyllisiä vaikutuksia vereen, munuaisiin, maksaan, sydämeen ja lisääntymisjärjestelmään.

Etanoli: Karsinogeenisuus/IARC: Luokka 3.

11.5 Kokemusperäinen tieto vaikutuksista ihmisiin

Hengitys: Aiheuttaa suun, nenän ja kurkun ärsytystä, yskää, johtuen nukuksissa oloon ja tokkuraan. Pitkäaikainen altistus voi aiheuttaa päänsärkyä, huimausta, vapinaa ja väsymystä. Voi johtaa kuolemaan.

Nieleminen: Vaikutukset (1unssi=n.28g): Kasvojen ja niskan punoitusta, yliampuvaa hyvänolon tunnetta, vatsakipuja, alakuloisuutta, huimausta, päänsärkyä, oksentelua ja tajuttomuutta.

Vaikutukset (3 unssia): koordinaation häiriintyminen, uneliaisuus, tokkuraisuus ja kooma. Voi johtaa kuolemaan. Oireet voivat ilmetä viivästyneenä.

Ihokosketus: Tuote voi imeytyä ihon läpi. Oireet voivat ilmetä viivästyneenä. Pitkäaikainen tai toistuva kosketus aiheuttaa ihon kuivumista ja ärtymistä (ihonpunotus). Ihokosketus voi aiheuttaa herkistymistä.

Silmäkosketus: Voimakas ärsytys (sarveiskalvovaara).

11.6 Muut terveysvaikutuksiin liittyvät tiedot

Aineelle altistumisen työssä katsotaan aiheuttavan työministeriön päätöksen 1044/91 mukaan vaaraa perimälle, sikiölle tai lisääntymiselle.

12. TIEDOT KEMIKAALIN VAARALLISUUDESTA YMPÄRISTÖLLE

12.1 Pysyvyys ympäristössä

12.1.1 Biologinen hajoavuus

BOD5/cod 37 – 86% (etanoli) biologisesti nopeasti hajoava
BOD28>60% TOD(isobutanoli) biologisesti helposti hajoava

12.1.2 Kemiallinen hajoavuus

Etanoli: Hydrolyyttisesti stabiili, T1/2 on n. 4-6 vrk ilmassa.
Propani ja butaani haihtuvat ilmaan, jossa ne hajoavat.

12.2 Kertyvyys eliöihin

Etanoli: low Pow = -0,3; ei kertyvä

Isobutanoli: low Pow = 0,76; kertyvyys eliöihin heikko.

Päiväys: 05.04.2005

Edellinen päiväys: 16.06.2003 6/7

12.3 Kulkeutuminen ympäristössä

Etanoli: Höyrynpaine 5,9 kPa(+20 C) ; erittäin haihtuva

Polymeeri: osittain vesiliukoinen

12.4 Myrkyllisyys eliöille

12.4.1 Myrkyllisyys vesieliöille

Etanoli:

LC50 = 142000mg/l, kala 96 h

LC50 = 3700-6800 mg/l, vesikirppu (*Daphnia magna*), 48 h

LOEC = 65 mg/l, levä

Isobutanoli:

LC50 = 1330 mg/l, kalat

LC50 = 1030 mg/l, *Daphnia*

12.4.2 Myrkyllisyys muille eliöille

12.5 Muut tiedot

13. JÄTTEIDEN KÄSITTELY

Jätteet hävitettävä paikalliset ja kansalliset jätehuoltosäännökset huomioon ottaen.

Aerosolipulloa ei saa puhkaista eikä polttaa edes tyhjänäkään.

14. KULJETUSTIEDOT

14.1 YK-numero 1950

14.2 Pakkausryhmä 2

14.3 Maakuljetukset

14.3.1 Kuljetusluokka 2/2.5F

14.3.2 Vaaran tunnusnumero

14.3.3 Rahtikirjan mukainen nimitys fiksaatiivaerosoli

14.3.4 Muita tietoja

14.4 Merikuljetukset

14.4.1 IMDG-luokka 2.2, sivu 9022, pakkausryhmä 11

14.4.2 Oikea tekninen nimi

14.4.3 Muita tietoja EmS Mr.2-13, MFAG Nr.620

14.5 Ilmakuljetukset

14.5.1 ICAO/IATA-luokka 2.1,sub-risk3, packing group 11

14.5.2 Oikea tekninen nimi Aerosols

14.5.3 Muita tietoja

15 KEMIKAALEJA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET

15.1 Varoitusetiketin tietoja ETY-numero:

15.1. Valmisteen varoitusmerkin kirjaintunnus ja varoitusmerkin nimi

F+ erittäin helposti syttyvä

15.1.2 Varoitusetikettiin merkittävien ainesosien nimet

Propaani/butaani

15.1.3 R-lausekkeet R12 Erittäin helposti syttyvä

Päiväys: 05.04.2005

Edellinen päiväys: 16.06.2003 7/7

S-lausekkeet

S2 Säilytettävä lasten ulottumattomilla.

S16 Säilytettävä erillään syttymislähteistä, tupakointi kielletty

15.1.5 Eräille valmisteille käytetyt erityismerkinnät

15.2 Kansalliset määräykset

16. MUUT TIEDOT

16.1 Käyttötarkoitus hiili- ja pastellitöiden kiinnitys paperille, jolle se muodostaa tuskin havaittavan ohuen suojakerroksen

16.1.1 Luettelo kemikaalia koskevista R-lausekkeista

Propaani/Butaani	R12	Erittäin helposti syttyvää
Etanoli	R11	Helposti syttyvä
Isobutanoli	R37	Ärsyttää hengityselimiä
	R38	Ärsyttää ihoa
	R41	Vakavan silmävaurion vaara
	R67	Höyryt voivat aiheuttaa uneliaisuutta ja huimausta.

16.4 Lisätietoja antaa A.Wennström Oy Tapio Tattari 03-882590

16.5 Käytetyt tietolähteet

Raaka-aineiden kt-tiedotteet.

16.6 Lisäykset, poistot ja muutokset

Muutokset kohtiin 2.2 , 8.1.1, 15.1.3 ja 16.1.1

Päiväys 01.06.2004

Allekirjoitus

Tapio Tattari